

## EDUSKUNNAN VASTAUS 102/2010 vp

### Hallituksen esitys laeiksi toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain ja lääkelain 54 a ja 54 e §:n muuttamisesta

#### *Asia*

Hallitus on vuoden 2009 valtiopäivillä antanut eduskunnalle esityksensä laeiksi toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain ja lääkelain 54 a ja 54 e §:n muuttamisesta (HE 180/2009 vp).

#### *Valiokuntakäsittely*

Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta on antanut asiasta mietinnön (StVM 14/2010 vp).

#### *Päätös*

Nyt koolla oleva eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

## Laki

### toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*kumotaan* toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain (693/1976) 10 b §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 984/2008,

*muutetaan* lain nimike, 1 §, 2 §:n 16 kohta, 6 a ja 6 b §, 4 luvun otsikko, 7, 8—10, 10 a, 11, 12 ja 13 §, 13 a §:n suomenkielinen sanamuoto, 13 e, 14 b, 17—21, 31, 31 a, 31 c ja 31 d § sekä 31 e §:n 1 momentti ja 33 a §:n 1 momentin 1 kohta,

sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 16 kohta, 12 ja 13 e § laissa 700/2006, 6 a § laeissa 498/2002 ja 984/2008, 6 b, 11 ja 18 § laissa 498/2002, 4 luvun otsikko ja 31 e §:n 1 momentti laissa 412/2009, 7 § laeissa 498/2002, 984/2008 ja 412/2009, 8 § laeissa 765/1994 ja 984/2008, 10 § laeissa 765/1994, 487/1999 ja 984/2008, 10 a § laissa 487/1999, 13 § laeissa 765/1994 ja 700/2006, 13 a §:n suomenkielinen sanamuoto laissa 765/1994, 14 b § laeissa 286/2006 ja 700/2006, 17, 31, 31 a, 31 c ja 31 d § sekä 33 a §:n 1 momentin 1 kohta laissa 984/2008, 19 § laissa 1148/1994, 20 § laeissa 487/1999 ja 498/2002 sekä 21 § laeissa 1541/2001, 498/2002 ja 984/2008, sekä

*lisätään* 2 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 953/1992, 487/1999, 498/2002, 700/2006 ja 984/2008, uusi 17 ja 18 kohta ja lakiin uusi 8 a § seuraavasti:

## Tupakkalaki

### 1 §

Tässä laissa säädetään toimenpiteistä, joilla ehkäistään tupakkatuotteiden käytön aloittamista, edistetään niiden käytön lopettamista ja suojellaan väestöä tupakansavulle altistumiselta.

Lain tavoitteena on ihmisille myrkyllisiä aineita sisältävien ja riippuvuutta aiheuttavien tupakkatuotteiden käytön loppuminen.

### 2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

16) *työyhteisön asiakkaille tarkoitetulla tilalla* työyhteisössä asiakkaille varattua tai heidän käytössään olevaa sisätilaa;

17) *yleisellä tilaisuudella* kokoontumislaissa (530/1999) tarkoitettua yleistä kokousta ja yleisötilaisuutta;

18) *tupakkasponsoroinnilla* sellaista julkista tai yksityistä tapahtumalle, toiminnalle tai henkilölle annettavaa tukea, jonka tavoitteena taikka suorana tai epäsuorana vaikutuksena on tupakkatuotteen myynnin edistäminen.

### 6 a §

Testauslaboratorion, joka suorittaa 6 §:n 2 momentissa tarkoitetut mittaukset, varmistamisen tai todentamisen, on oltava Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston hyväksymä ja valvoma. Lupa- ja valvontavirasto pitää luetteloa hyväksytyistä laboratorioista.

Testauslaboratorion hyväksymistä koskeva hakemus on toimitettava lupa- ja valvontavirastolle. Lupa- ja valvontavirasto hyväksyy laboratorion, jos laboratorio esittää hakemuksensa liitteenä todistuksen siitä, että Mittatekniikan keskus on todennut, että laboratorio täyttää kansainväliset vaatimukset testauslaboratorioiden pätevyydestä ja että sen pätevyysalueeseen kuuluvat 6 §:n 2 momentissa tarkoitetut testausmenetelmät.

Testauslaboratorioksi voidaan hyväksyä vain viranomaisen. Tupakkatuotteen maahantuoja tai valmistajan yhteydessä toimiva testaus-

laboratorio voidaan kuitenkin hyväksyä suorittamaan omien tuotteidensa mittaukset tai varmistamisen. Paloturvallisuusvaatimusten todentamisen voi suorittaa myös muu akkreditoitu tutkimuslaboratorio.

Testauslaboratorio katsotaan ilman eri päätöstä hyväksytyksi, jos testauslaboratorio, tupakkatuotteen valmistaja tai maahantuoja toimittaa lupa- ja valvontavirastolle todistuksen siitä, että toisen jäsenvaltion viranomaisen on hyväksynyt testauslaboratorion, ja ilmoittaa ne perusteet, joilla laboratorio ja käytetyt testausmenetelmät on hyväksytty.

### 6 b §

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi keskeyttää laboratorion toiminnan määräajaksi tai peruuttaa laboratorion hyväksymisen, jos:

1) Mittatekniikan keskus toteaa, ettei testauslaboratorio täytä sen pätevyydelle tai testausmenetelmien pätevyydelle asetettuja vaatimuksia; tai

2) lupa- ja valvontavirasto on saanut toisen jäsenvaltion viranomaiselta tai muulta taholta perustellun tiedon siitä, etteivät testauslaboratorio tai testausmenetelmät täytä hyväksymiselle tai pätevyydelle asetettuja vaatimuksia, tai ettei laboratorion ilmoittamia mittaustuloksia voida pitää luotettavina.

Lupa- ja valvontavirasto voi keskeyttää laboratorion toiminnan määräajaksi myös, jos sillä on toiminnan kannalta olennaisessa asiassa perusteltu syy epäillä testauslaboratoriota koskevien tietojen oikeellisuutta tai testauslaboratorion toiminnan asianmukaisuutta eivätkä laboratoriolle annetut huomautukset tai varoitukset ole johtaneet puutteiden korjaamiseen.

Testauslaboratorion on ilmoitettava hyväksymisen edellytyksiä koskevista muutoksista lupa- ja valvontavirastolle.

Tarkemmat säännökset testauslaboratorioista ja niiden hyväksymisestä, hyväksymisen edellytyksenä olevasta akkreditointimenettelystä, val-

vonnan toteuttamisesta sekä lupa- ja valvontavirastolle tehtävistä ilmoituksista annetaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella. Ministeriön asetuksella voidaan säätää myös Euroopan komissiolle tehtävistä testauslaboratorioita koskevista ilmoituksista.

#### 4 luku

### **Maahantuonti, hallussapito, myynti ja muu luovuttaminen sekä mainonta**

#### 7 §

Tupakkatuotteita saa elinkeinotoiminnassa myydä tai muutoin luovuttaa vain tämän pykälän ja 7 a §:n 1 ja 2 momentin mukaisissa vähittäismyyntipakkauksissa. Pakkauksen vähimmäiskoko on 30 grammaa irtotupakkaa, 20 savuketta tai 10 pikkusikaria. Sikareita voidaan kuitenkin myydä irrallisina. Irrallisena myytävän sikarin on oltava varustettu asianmukaisilla merkinnöillä.

Tupakkatuotteita ei saa, sikareita lukuun ottamatta, myydä vähittäismyyntipakkauksessa, joka sisältää pienempiä pakkauksia tai joka voidaan jakaa pienempiin pakkauksiin.

Tupakkatuotteen valmistajan tai maahantuojan on ennen tupakkatuotteen elinkeinotoiminnassa tapahtuvaa myyntiä tai muuta luovuttamista merkittävä tupakkatuotteen vähittäismyyntipakkaukseen:

1) suomeksi ja ruotsiksi varoitukset tupakan aiheuttamista terveyshaitoista;

2) suomeksi ja ruotsiksi savukkeesta poltettaessa syntyvän tervan, nikotiinin ja hiilimonoksidin määrät; ja

3) tuotteen tunnistamista ja jäljittämistä varten tarvittavat tiedot.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan säätää 1 ja 3 momentissa tarkoitettujen merkintöjen pinta-alasta, sijainnista, tekstistä, kuvista, vuorottelemisesta, kehystämisestä ja muusta määrittelystä.

Tupakkatuotteen vähittäismyyntipakkaukseen tulevista valmisteverotukseen liittyvistä

merkinnöistä on voimassa, mitä niistä erikseen säädetään.

Tämän pykälän 3 momentin säännös suomen ja ruotsin kielen käyttämisestä merkinnöissä ei koske maasta vietävää tupakkatuotetta tai tupakointivälinettä eikä tupakkatuotteiden tai tupakointivälineiden myyntiä ammattimaisessa kansainvälisessä liikenteessä olevassa vesi- tai ilma-aluksessa myytäväksi taikka niiden myyntiä tällaisessa aluksessa tai lentoasemalla sijaitsevassa verottomien tavaroiden myymälässä.

#### 8 §

Tupakkatuotteen mainonta ja epäsuora mainonta on kielletty. Epäsuorana mainontana pidetään erityisesti tupakkatuotteen myynnin edistämistä muun hyödykkeen mainonnan yhteydessä siten, että muun hyödykkeen tunnukseksi käytetään sellaisenaan tai tunnistettavasti muunnettuna tupakkatuotteelle vakiintunutta tunnusta tai että muutoin välittyy mielikuva tietyistä tupakkatuotteista. Mitä edellä säädetään tupakkatuotteesta, koskee myös tupakkaa, tupakan vastiketta, tupakkajäljitelmaa ja tupakointivälinettä. Mitä edellä säädetään mainonnasta, koskee myös tupakkasponsorointia ja muuta myynninedistämistoimintaa.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei kuitenkaan sovelleta mainontaan julkaisussa, joka on painettu ja julkaistu Euroopan unionin ulkopuolella ja jota ei ole ensisijaisesti suunnattu Euroopan unionin markkinoille ja jonka pääasiallinen tarkoitus ei ole tupakan, tupakkatuotteen, tupakan vastikkeen, tupakkajäljitelmän tai tupakointivälineen mainonta.

Tupakan, tupakkatuotteen, tupakan vastikkeen, tupakkajäljitelmän sekä tupakointivälineen valmistaja tai maahantuojaja voi antaa 1 momentin säännösten estämättä tuotetta markkinoissaan sen myyntiin osallistuville tietoa tuotteensa hinnasta, koostumuksesta, ominaisuuksista ja valmistamisesta sekä muuta vastaavaa tuotetietoa. Tarkempia säännöksiä tuotetiedon sisällöstä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

8 a §

Tupakkatuotteiden ja niiden tavaramerkkien esilläpito tupakkatuotteiden vähittäismyynnissä on kielletty.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta sellaiseen erillisellä sisäänkäynnillä varustettuun pääosin tupakkatuotteita ja tupakointivälineitä myyvään myyntipaikkaan, jossa myytäviä tupakkatuotteita ei voida nähdä myyntipaikan ulkopuolelta.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei koske tupakkatuotteiden myyntiä kansainvälisessä meriliikenteessä käytettävällä aluksella.

Tupakkatuotteiden vähittäismyyjä saa esittää tupakkatuotteiden ostajalle tämän pyynnöstä myyntipaikassa vähittäismyynnissä myytävänä olevien tupakkatuotteiden pakkauksia esittävän painetun kuvaston. Vähittäismyyjä saa myös luovuttaa ostajalle tämän pyynnöstä tupakkatuotteista ja niiden hinnoista painetun luettelon. Kuvaston ja luettelon sisällöstä ja ulkoasusta säädetään tarkemmin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

9 §

Tupakan, tupakkatuotteen, tupakan vastikkeen ja tupakkajäljitelmän sekä tupakointivälineen kytkeminen muiden tuotteiden myyntiin tai luovutukseen taikka palvelujen antamiseen on kielletty.

10 §

Tupakkatuotetta ei saa myydä eikä muutoin luovuttaa alle 18-vuotiaalle.

Tupakkatuotteita myyvän henkilön tulee olla täyttänyt 18 vuotta. Sitä nuorempi henkilö saa kuitenkin myydä tupakkatuotteita, jos myynti tapahtuu 18 vuotta täyttäneen henkilön valvonnan alaisena.

Tupakointivälineitä ei saa elinkeinotoiminnassa myydä tai muutoin luovuttaa alle 18-vuotiaalle.

Tupakkatuotteita tai tupakointivälineitä myyvän elinkeinonharjoittajan tulee kustannuksellaan laatia ja toteuttaa omavalvontasuunnitelma 1 ja 3 momentissa säädettyjen kieltojen noudattamiseksi. Sosiaali- ja terveysministeriön

asetuksella annetaan tarkemmat säännökset omavalvontasuunnitelman laatimisesta ja säädetään sen sisällöstä ja toteuttamisesta.

10 a §

Suussa käytettäväksi tarkoitettua tupakkaa ei saa maahantuoda, myydä tai muutoin luovuttaa. Maahantuontikielto koskee myös suussa käytettäväksi tarkoitettua tupakan hankkimista ja vastaanottamista postitse tai muulla vastaavalla tavalla Suomen ulkopuolelta. Yksityishenkilö saa kuitenkin omaa henkilökohtaista käyttöönsä varten tuoda maahan suussa käytettäväksi tarkoitettua tupakkaa matkatavarana mukanaan enintään 30 rasiaa edellyttäen, että rasia sisältää enintään 50 grammaa mainittua tupakkaa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu maahantuontikielto ei koske kansainvälisessä liikenteessä käytettävän vesi- tai ilma-aluksen suljetussa myyntitilassa tai varastossa olevaa tuotetta.

Tupakkatuotteiden myynti automaattisesta myyntilaitteesta on kielletty.

Tupakkatuotteiden myynti tullihuutokaupalla ja 12 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa mainituissa paikoissa on kielletty.

11 §

Tupakkatuotteiden maahantuonti ja hallussapito on kielletty alle 18-vuotiaalta.

12 §

Tupakointi on kielletty:

1) perhepäivähoidon sisätiloissa perhepäivähoidon aikana, päiväkotien sisätiloissa ja ulkoalueilla sekä lastensuojelulain (417/2007) tai mielenterveyslain (1116/1990) nojalla hoitoa antavien laitosten alle 18-vuotiaille tarkoitetuissa sisätiloissa ja heille tarkoitetuilla ulkoalueilla;

2) perusopetusta, ammatillista koulutusta ja lukio-opetusta antavien oppilaitosten sisätiloissa ja oppilasasuntoloissa sekä niiden käytössä olevilla ulkoalueilla;

3) virastojen ja viranomaisten sekä niihin verrattavien julkisten laitosten yleisölle ja asiakkaille varatuissa sisätiloissa;

4) sisätiloissa järjestettävissä yleisissä tilaisuuksissa;

5) työyhteisöjen yhteisissä ja yleisissä sekä asiakkaille tarkoitetuissa sisätiloissa, jollei jäljempänä toisin säädetä;

6) yleisten kulkuneuvojen sisätiloissa;

7) asunto-osakeyhtiön tai muun asuin-yhteisön asuinkiinteistöjen yhteisissä ja yleisissä sisätiloissa;

8) ulkoalueilla järjestettävien yleisten tilaisuuksien katoksissa ja katsomoissa sekä muissa tilaisuuden seuraamiseen välittömästi tarkoitetuissa tiloissa, joissa osallistujat oleskelevat paikoillaan.

Jos elinkeinonharjoittaja sallii tupakoinnin ravitsemisliikkeensä ulkona olevassa tarjoilutilassa tai muualla hallinnassaan olevalla ulkoalueella, hänen on huolehdittava, ettei tupakansavu kulkeudu sieltä avoimen ikkunan, oven, muun aukon tai ilmanvaihdon kautta ravitsemisliikkeen sisätiloihin.

Asunto-osakeyhtiö tai muu asuinyhteisö voi kieltää tupakoinnin hallitsemallaan yhteisellä ulkoalueella rakennuksen ilmanottoaukkojen läheisyydessä, lasten leikkialueella ja yhteisillä parvekkeilla.

### 13 §

Edellä 12 §:n 1 momentin 3—6 kohdassa tarkoitetun sisätilan ja yleisen kulkuneuvon haltija ja yleisen tilaisuuden järjestäjä voi kuitenkin sallia tupakoinnin tähän tarkoitukseen varatussa huoneessa tai asianomaisen huoneiston tai tilan osassa siten, ettei tupakansavu pääse kulkeutumaan niihin tiloihin, joissa tupakointi on kielletty. Tupakointia varten ei voida kuitenkaan järjestää erillistä huonetta tai muuta tilaa sellaisen sisätilan yhteyteen, joka on pääasiassa alle 18-vuotiaiden käytössä.

Tupakointi voidaan myös sallia enintään yhdessä kymmenestä hotellin tai muun majoitusliikkeen asiakkaiden majoitushuoneesta. Huoneiden lukumäärästä riippumatta tupakointi voidaan kuitenkin sallia kolmessa majoitushuoneessa. Tällöin on huolehdittava siitä, etteivät työntekijät joudu näissä huoneissa työskennellessään altistumaan tupakansavulle.

Tupakointi voidaan lisäksi sallia kansainvälisessä meriliikenteessä käytettävän aluksen ravintolassa ja muussa ravitsemisliikkeessä, jonka tarjoilutila on alle 50 m<sup>2</sup>. Tätä suuremmasta tarjoilutilasta voidaan varata tupakoiville enintään 50 prosenttia. Tällöin on kuitenkin huolehdittava, ettei tupakansavu pääse kulkeutumaan sille alueelle, jolla tupakointi on kielletty. Samassa ravintolakokonaisuudessa samanaikaisesti avoinna olevat ravintolatilat katsotaan yhdeksi ravintolaksi. Tarjoilutilalla tarkoitetaan aluetta, joka on varattu tarjolla olevan ruuan tai juoman nauttimiseen.

Työnantaja on velvollinen neuvoteltuaan asiasta työntekijöiden tai näiden edustajan kanssa kieltämään tupakoinnin tai rajoittamaan sitä siten, etteivät työntekijät tahattomasti altistu tupakansavulle niissä työyhteisön työtiloissa, joissa tupakointi ei ole 12 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaan kielletty.

Mitä 12 §:n 1 momentin 5 kohdassa ja tämän pykälän 4 momentissa säädetään tupakoinnin kieltämisestä ja rajoittamisesta työyhteisöjen yhteisissä ja yleisissä sisätiloissa ja työtiloissa, ei sovelleta sellaiseen työtilaan, joka on työntekijän tai elinkeinon- ja muun ammatinharjoittajan kodissa, eikä muuhun työtilaan, joka on yksinomaan saman perheen jäsenten ja muiden samassa taloudessa asuvien käytössä.

Edellä 12 §:ssä tarkoitetun sisätilan tai ulkoalueen haltijan ja yleisen tilaisuuden järjestäjän sekä tämän pykälän 1—3 momentissa tarkoitetun tupakointiin varatun tilan haltijan tulee asettaa näkyville tupakointikiellon ja tupakointiin tarkoitetun tilan osoittavat opasteet, jollei kysymys ole luonnollisen henkilön kodista. Tarkempia säännöksiä opasteesta ja sen asettamisesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

### 13 a §

Jos joku tupakoi yleisessä kulkuneuvossa, sisätilassa tai ulkoalueella, jossa se on 12 tai 13 §:n säännösten perusteella kielletty, eikä kehotuksesta huolimatta lopeta tupakointia, saa yleisen kulkuneuvon haltija tai liikennehenkilökuntaan kuuluva, yleisen tilaisuuden järjestäjä taikka asianomaisen sisätilan tai ulkoalueen hal-

tija taikka näiden edustaja poistaa hänet kulku-neuvosta, sisätilasta tai ulkoalueelta, jollei pois-tamista voida pitää kohtuuttomana.

13 e §

Työsuojeluviranomaisten, 14 a §:ssä tarkoite-tun kunnan valvontaviranomaisen ja tarvittaessa poliisin on ilmoitettava alkoholilain (1143/1994) 41 ja 42 §:ssä tarkoitettulle lupa-viranomaiselle tupakointitilaa koskevien sään-nösten rikkomisesta ja rakennusvalvontaviran-omaiselle tupakointitilan rakentamista, kunnos-apitoa tai korjaus- ja muutostyötä koskevien säännösten ja määräysten rikkomisesta. Alko-holilain mukaisen lupaviranomaisen on ilmoitet-tava työsuojeluviranomaiselle ja kunnan valvon-taviranomaiselle havaitsemastaan tupakointiti-laa ja ulkona tapahtuvaa tupakointia koskevien säännösten rikkomisesta. Työsuojeluviranomai-sen ja tämän lain 14 a §:ssä tarkoitettun kunnan valvontaviranomaisen tulee ilmoittaa toisilleen edellä tarkoitettujen säännösten ja määräysten rikkomisesta.

14 b §

Jollei tässä laissa toisin säädetä, tupakoinnin kieltämistä ja sen rajoittamista koskevan 12 §:n 1 momentin 5 kohdan ja 13 §:n 4 momentin säännösten noudattamista työyhteisössä valvo-vat työsuojeluviranomaiset siten kuin siitä sää-detään työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetussa laissa (44/2006).

Tulli valvoo tämän lain 7 b §:ssä tarkoitettu-jen tuontirajoitusten sekä 10 a §:n 1 momentissa ja 11 §:ssä tarkoitettujen maahantuontikieltojen noudattamista.

Tämän lain 12 §:n 1 momentin 4, 5 ja 8 kohdan noudattamista valvoo poliisi.

17 §

Kunnan tulee omasta aloitteestaan tai tehty-jen ilmoitusten perusteella suorittaa tupakka-tuotteiden varastointi- ja myyntipaikkojen tar-kastuksia sekä valvoa tupakkatuotteiden ja tupa-kointivälineiden myyntiä ja esilläpitoa myynti-pisteessä, tupakkatuotteiden ja tupakointiväli-

neiden myynnin omavalvontaa, tupakkatuottei-den ja tupakointivälineiden mainontaa ja muuta myyninedistämistoimintaa samoin kuin tupa-kointikieltojen ja rajoitusten noudattamista toimialueellaan.

Jos tarkastuksessa tai muutoin havaitaan säännösten vastaista toimintaa, kunnan tulee kieltää säännösten vastainen toiminta. Kunta voi myös ilmoittaa asiasta:

1) viralliselle syyttäjälle, jos kysymys on 8 a, 10, 10 b, 10 d tai 12 §:n, 13 §:n 1—3 tai 6 mo-mentin taikka 13 b §:n säännösten vastaisesta menettelystä; sekä

2) Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvonta-virastolle, jos kysymys on 5, 6, 6 a—6 c, 7, 7 a, 8 tai 9 §:n vastaisesta menettelystä.

18 §

Jos tupakkatuotetta, tupakan vastiketta, tupakkajäljitelmää tai tupakointivälinettä mai-nostetaan taikka harjoitetaan sen muuta 7 a §:n 3 momentin taikka 8 tai 9 §:n vastaista myynnin-edistämistä, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja val-vontavirasto voi kieltää mainonta- tai myynnin-edistämistoimen tilaajaa, sen toimeenpanijaa sekä näiden palveluksessa olevaa jatkamasta ja uudistamasta säännösten vastaista menettelyä.

Lupa- ja valvontavirasto voi kieltää tupakka-tuotteen tai tupakointivälineen valmistajalta tai maahantuojalta tai muulta elinkeinonharjoitta-jalta tuotteen elinkeinotoiminnassa tapahtuvan myymisen tai muun luovuttamisen:

1) jos tupakkatuote tai sen vähittäismyynti-pakkaus on 5 §:n tai 7 §:n 1—3 momentin tai 7 a §:n 1 tai 2 momentin säännösten vastainen;

2) jos savukkeen terva-, nikotiini- ja hiili-monoksidipitoisuuksia ei ole tutkittu 6 §:n 2 momentissa edellytetyllä tavalla tai 6 a §:n mukaisessa hyväksytyssä laboratorioissa taikka jos näistä pitoisuuksista ei ole tehty 6 b §:n 3 momentissa tai 6 c §:n 1 ja 2 momentissa säädettyä ilmoitusta;

3) jos virasto toteaa, että tupakkatuotteiden sisältämät terveydelle vaarallisten aineiden pitoisuudet poikkeavat siitä, mitä valmistaja tai maahantuoja on ilmoittanut, tai pakkausmerkin-nät eivät vastaa tupakkatuotteiden sisältämien

terveydelle vaarallisten aineiden pitoisuuksia; tai

4) virastolle toimitettujen 6 ja 6 a—6 c §:n mukaisten tietojen tarkistamiseksi.

Lupa- ja valvontavirasto voi määrätä 2 momentissa tarkoitetun myyntikiellon myös harkitessaan testauslaboratorion hyväksymisen tai hyväksymisen peruuttamisen edellytyksiä, jos sillä on perusteltu syy epäillä testauslaboratoriota koskevien tietojen oikeellisuutta tai testauslaboratorion toiminnan asianmukaisuutta. Myyntikieltoa määrättäessä on otettava huomioon, onko tupakkatuotteen ja tupakointivälineen valmistajalla tai maahantuojalla mahdollisuus tässä laissa tarkoitettujen velvoitteiden täyttämiseksi käyttää asian käsittelyn aikaan toista hyväksyttyä testauslaboratoriota.

Lupa- ja valvontavirasto voi velvoittaa asettamassaan määräajassa 2 momentissa tarkoitetun valmistajan tai maahantuojan ottamaan tupakkatuotteen tai tupakointivälineen pois markkinoilta.

Lupa- ja valvontaviraston on päätettävä myyntikiellon tai markkinoilta poistamista koskevan velvoitteen peruuttamisesta välittömästi sen jälkeen, kun tällaiselle viranomaisen määräykselle ei enää ole tässä laissa tarkoitettua perustetta.

#### 19 §

Jos 18 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen säännösten vastaisen menettelyn jatkaminen tai uudistaminen on menettelyn laadun tai merkityksen johdosta tarpeen kiireellisesti estää, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi väliaikaisesti ennen asian lopullista ratkaisemista antaa tätä koskevan kiellon. Väliaikaista kieltä koskeva määräys tulee voimaan heti, ja se voidaan peruuttaa ennen asian lopullista ratkaisemista.

#### 20 §

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi 18 §:n 1 ja 2 momentissa sekä 19 §:ssä säädetystä kiellosta tai 18 §:n 4 momentissa säädetystä markkinoilta poistamisesta päättäessään velvoittaa kiellon tai

määräyksen saaneen suorittamaan asetetussa määräajassa ja viraston määräämällä tavalla oikaisuhoitoimen, jos sitä säännösten vastaisesta menettelystä aiheutuvien ilmeisten haittojen vuoksi on pidettävä tarpeellisenä.

Lupa- ja valvontavirasto tai kunta voi tehostaa tämän lain säännösten perusteella antamaansa kieltä tai määräystä uhkasakolla tai uhalla, että asetetun määräajan jälkeen tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella. Uhkasakkoon ja teettämisuuhkaan sovelletaan, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään, jollei tässä laissa toisin säädetä.

#### 21 §

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston antamaan kieltopäätökseen tai väliaikaista kieltä koskevaan määräykseen, joka perustuu 7 a §:n 3 momentin taikka 8 tai 9 §:n vastaiseen mainontaan tai muuhun myynninedistämiseen taikka siihen, että tupakkatuotteen vähittäismyyntipakkaus on 7 §:n 1—3 momentin taikka 7 a §:n 1 tai 2 momentin vastainen, sekä viraston näiden tehosteeksi asettamaan uhkasakkoon tai teettämisuuhkaan ei saa hakea valittamalla muutosta.

Kunnan tai sen 14 a §:ssä tarkoitetun viranhaltijan tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettussa asiassa kiellon noudattamisen tehosteeksi asettamaa uhkasakkoa tai teettämisuuhkaa koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Se, jolle uhkasakko tai teettämisuuhka on asetettu, voi saattaa asian hakemuksella viraston käsiteltäväksi 14 päivän kuluessa ohjeiden tiedoksisaannista. Lupa- ja valvontaviraston päätöksen saanut asianomainen voi saattaa asian edelleen markkinaoikeuden käsiteltäväksi siten kuin 3 momentissa säädetään.

Se, jolle lupa- ja valvontavirasto on antanut 1 momentissa tarkoitetun kieltopäätöksen tai väliaikaista kieltä koskevan määräyksen taikka asettanut sen tehosteeksi uhkasakon tai teettämisuuhkan, voi hakemuksella saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa päätöksen tai määräyksen tiedoksi saamisesta.

Kunnan tai lupa- ja valvontaviraston 1 momentissa tarkoitettussa asiassa asettaman

uhkasakon tuomitsee ja teettämisuhan täytäntöönpanosta päättää uhkasakon tai teettämisuhan asettajan hakemuksesta markkinaoikeus.

Lupa- ja valvontaviraston tai kunnan 5, 6, 6 a—6 c §:n taikka kunnan 10, 10 a tai 12 §:n taikka 13 §:n 1—3 tai 6 momentin säännösten vastaisesti toimineelle asettaman uhkasakon tuomitsee ja teettämisuhan määrää täytäntöön pantavaksi uhkasakon tai teettämisuhan asettajan hakemuksesta hallinto-oikeus.

### 31 §

Joka mainostaa tupakkaa, tupakkatuotetta, tupakan vastiketta, tupakkajäljitelmää tai tupakointivälinettä tai harjoittaa näiden muuta myyninedistämistoimintaa taikka muutoin menettelee 7 a §:n 3 momentin taikka 8, 8 a tai 9 §:n säännösten vastaisesti, on tuomittava *tupakan markkinointirikkomuksesta* sakkoon. Mitä edellä säädetään, koskee mainonta- ja myyninedistämistoimen ja muun toimen tilaajaa, sen toimeenpanijaa sekä näiden palveluksessa olevaa.

### 31 a §

Joka mainostaa tupakkaa, tupakkatuotetta, tupakan vastiketta, tupakkajäljitelmää tai tupakointivälinettä tai harjoittaa niiden muuta myyninedistämistoimintaa taikka muutoin toimii 7 a §:n 3 momentin taikka 8 tai 9 §:n säännösten vastaisesti siten, että sitä on pidettävä sen toteuttamistapa, kohderyhmän ikä tai koko taikka menettelystä saatu taloudellinen hyöty huomioon ottaen myös kokonaisuutena arvostellen törkeänä, on tuomittava *tupakan markkinointirikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi. Mitä edellä säädetään, koskee mainonta- ja myyninedistämistoimen ja muun toimen tilaajaa, sen toimeenpanijaa sekä näiden palveluksessa olevaa.

### 31 c §

Joka

1) myy tai muutoin vastiketta vastaan luovuttaa taikka välittää tupakkatuotteen alle 18-vuotiaalle 10 §:n 1 momentin vastaisesti,

2) myy tai muutoin vastiketta vastaan luovuttaa taikka välittää suussa käytettäväksi tarkoitettua tupakkaa 10 a §:n 1 momentin vastaisesti,

3) elinkeinotoiminnassa myy tai muutoin luovuttaa tupakkatuotteita ilman vähittäismyyntiluppaa 10 b §:n vastaisesti taikka

4) tukkumyynnissä myy tai muutoin luovuttaa tupakkatuotteita muulle kuin toiselle tukku-kaupalle tai vähittäismyyntiluvanhaltijalle 10 d §:n vastaisesti,

on tuomittava *tupakan myyntirikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

### 31 d §

Joka elinkeinotoiminnassa myy tai muutoin luovuttaa tupakkatuotteita, joita ei ole testattu 6 a §:n mukaisessa hyväksytyssä testauslaboratoriossa tai joista ei ole toimitettu 6 c §:ssä tarkoitettuja tietoja tai jonka pakkausmerkinnät eivät ole 7 §:n 1—3 momentin taikka 7 a §:n 1 ja 2 momentin mukaisia, on tuomittava *tupakkalain vastaisen tuotteen myynnistä* sakkoon.

### 31 e §

Joka tuo maahan tupakkatuotteita 7 b tai 11 §:n vastaisesti tai suussa käytettäväksi tarkoitettua tupakkaa 10 a §:n 1 momentin vastaisesti, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *tupakkatuoterikkomuksesta* sakkoon.

### 33 a §

Kunta voi korvauksetta peruuttaa vähittäismyyntiluvan määräjäksi, vähintään viikoksi ja enintään kuudeksi kuukaudeksi, jos 10 b §:ssä tarkoitettun vähittäismyyntiluvan haltija kunnan tai muun valvontaviranomaisen kirjallisesta huomautuksesta, varoituksesta tai sakkorangais- tuksesta huolimatta:

1) mainostaa tupakkatuotteita tai tupakointivälineitä tai harjoittaa näiden muuta myyninedistämistoimintaa 8 §:n 1 momentin vastaisesti



taikka pitää tupakkatuotteita esillä myyntipaikassa 8 a §:n vastaisesti;

\_\_\_\_\_

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain 8 a § tulee kuitenkin voimaan 1 päivänä tammikuuta 2012.

Lain 10 a §:n 3 momentti tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015. Ennen sen

voimaantuloa automaattisiin myyntilaitteisiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tupakointi voidaan sallia hotellin ja muun majoitusliikkeen asiakkaiden majoitushuoneissa 13 §:n 2 momentin estämättä 1 päivään tammikuuta 2012 saakka.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

## Laki

### lääkelain 54 a ja 54 e §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*muutetaan* lääkelain (395/1987) 54 a §:n 1 momentti ja 54 e §, sellaisina kuin ne ovat, 54 a §:n 1 momentti laissa 22/2006 ja 54 e § laeissa 22/2006 ja 773/2009, seuraavasti:

#### 54 a §

Nikotiinivalmisteita saa myydä 38 §:ssä säädetystä poiketen myös tupakkaa myyvissä vähittäiskaupoissa, kioskeissa ja huoltoasemilla sekä ravitsemisliikkeissä myyntipaikan sijaintikunnan myöntämän vähittäismyyntiluvan perusteella. Nikotiinivalmisteita saa myydä ainoastaan 18 vuotta täyttäneille. Myyjän on voitava valvoa ostotilannetta. Myynti automaattisista myyntilaitteista on kielletty.

#### 54 e §

Nikotiinivalmisteiden sijoittelusta vähittäismyynnissä ja lupahakemuksen sisällöstä

voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus voi määrätä, että vähittäismyynnissä myytäviin nikotiinivalmisteisiin on liitettävä erilliset käyttöohjeet. Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus antaa tarvittaessa määräyksiä ohjeiden sisällöstä.

\_\_\_\_\_

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

\_\_\_\_\_

Helsingissä 21 päivänä kesäkuuta 2010